

GENEL HAVACILIK İŞLETMECİLİĞİ
İŞLETME RUHSATI (AOC – Air Operator Certificate)
RUHSATLANDIRMA SÜRECİ

REHBER DÖKÜMANI

Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı
Uçuş Operasyon Müdürlüğü
Ruhsatlandırma, Kiralama ve Mali İşler Koordinatörlüğü

2015

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

1. GENEL HAVACILIK İŞLETME RUHSATI (AOC) NEDİR ?

1.1 Kimler Genel Havacılık İşletme Ruhsatı Alabilir?

1

2. İLGİLİ MEVZUAT

2.1 Ana Mevzuat

2.2 Diğer Mevzuat

3. İLGİLİ SHGM BİRİMLERİ

3.1 Başvuru Birimi

3.2 Koordine Birimleri

4.KULLANILACAK FORM VE KONTROL LİSTELERİ

5.İŞLETME RUHSATI BAŞVURU VE İŞLEM AŞAMALARI

5.1 Ruhsat Dosyası Değerlendirme Aşaması

5.2 Onay Aşaması

6. SINIFLANDIRMALAR VE TEMEL GEREKLİLİKLER

6.1 Ruhsat Kapsamının Değiştirilmesi

7. İNCELEME DEĞERLENDİRME SÜRECİ

8.GENEL MÜDÜRLÜĞE SUNULACAK DÖKÜMANLAR

9. GENEL HAVACILIK İŞLETME RUHSATI İLE İLGİLİ SIK SORULAN SORULAR

9.1. Genel Havacılık İşletme Ruhsatı Devredilebilir mi?

9.2 Genel Havacılık İşletme Ruhsatı İle Hangi Faaliyetler Yapılabilir?

10. SONUÇ

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

1. GENEL HAVACILIK İŞLETME RUHSATI (AOC) NEDİR ?

İşletme Ruhsatı (AOC – Air Operator Certificate) : Genel havacılık faaliyetlerinde bulunmak üzere gerçek ve/veya tüzel kişilere SHGM tarafından verilen bir «yeterlilik» belgesidir.

Bu belgeye sahip kişi, kurum veya kuruluşun, ilgili mevzuatta yer alan tüm gereklilikleri karşılar durumunda olduğunu ve emniyetli uçuşlar gerçekleştirebilecek yeterli bilgi ve donanıma sahip olduğunu ifade etmektedir.

Genel Havacılık İşletmeciliği yapmayı planlayan kişi, kurum ve kuruluşlar da bu faaliyetleri yapabilmek için Genel Müdürlüğümüzden “işletme ruhsatı” almak zorunda olup faaliyetlerini İşletme Ruhsatı ve Ek ’i olan İşletme Şartlarında yer alan yetkiler/kısıtlamalar/ onaylara göre gerçekleştirirler.

1.1 Kimler Genel Havacılık İşletme Ruhsatı Alabilir?

Genel havacılık faaliyeti gerçekleştirecek gerçek kişilerin Türk vatandaşı olması; tüzel kişilerin hisselerinin en az %51’inin nama yazılı olması, tüzel kişiliği idare ve temsil etmeye yetkili olanların çoğunluğunun Türk vatandaşı olması ve şirket ana sözleşmesine göre çoğunluk hissesinin Türk ortaklarda bulunması zorunludur.

Genel havacılık faaliyetinde bulunacak gerçek kişilerin; tüzel kişilik ise ortakları ile tüzel kişiliği temsile yetkili yöneticilerin Türk Sivil Havacılık Kanunu’nun 18’inci maddesinde belirtilen suçlardan hüküm giymemiş olmaları gerekmektedir.

2. İLGİLİ MEVZUAT

2.1 Ana Mevzuat

İşletmelerin genel havacılık işletmeciliği ruhsatlandırma süreci ve faaliyetleri esnasında uyması gereken temel mevzuat aşağıda yer almaktadır.

- Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B)
- Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliği (SHY-1),
- Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY-M),
- Türk Hava Sahasında Uçuş Yapan Türk ve Yabancı Sivil Hava Araçlarının Yaptırması Gereken Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigortası Yönetmeliği.

Genel havacılık işletmeciliği yapacak gerçek kişilerin sahip olması gereken hususlar ile tüzel kişilerin ortaklık yapısı, pay sahipleri, uçak sayısı, organizasyon yapısı ve nitelikleri Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B)’nde yer almaktadır. Bununla birlikte işletmeler Sivil

T.C.
ULAŖTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŖME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼ tarafından yayımlanan genelgeler ve talimatlara uymakla y¼k¼ml¼d¼r.

İŖletmeler genel havacılık iŖletmeciliĐi alanında tabi oldukları yasal d¼zenlemeleri Genel M¼d¼rl¼k web sitesinde yer alan mevzuat baŖlıĐı altından takip edebilirler. Bununla birlikte mevcut yasal d¼zenlemelerdeki revizyonlar iin aynı web sitesinin “duyurular” b¼l¼m¼ takip edilmelidir.

2.2 Diğer Mevzuat

Genel havacılık iŖletmeleri uuŖ operasyonu gerekleŖtirdiĐi alanda, kendi alanına dahil olabilecek Genel M¼d¼rl¼k tarafından yayımlanan t¼m yasal d¼zenlemelere tabidir.

3. İLGİLİ SHGM BİRİMLERİ

5431 sayılı Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼ TeŖkilat ve G¼revleri Hakkındaki Kanun’a g¼re UuŖ Operasyon Daire BaŖkanlıĐı; bakım, onarım, tasarım, üretim ve uuŖa elveriŖlilik dıŖındaki havacılık faaliyetlerinde bulunmak isteyen gerek ve t¼zel kiŖilere verilecek izin, ruhsat ve diğer yetkilendirmelerin esaslarını ve Ŗartlarını uluslararası standartlara uygun olarak d¼zenlemek, gerekli izinleri vermek, bu iŖletmelerin faaliyetlerini denetlemek, yetkilerini yenilemek, askıya almak veya gerektiğinde iptal etmek ve bu amala yapılan uygulamalara ait kayıtları tutmak ile sorumludur (5431: Md.8/A(a)).

3.1 BaŖvuru Birimi

Genel Havacılık Y¼netmeliĐi (SHY-6B) kapsamında hava genel havacılık iŖletmeciliĐi talebinde bulunacak gerek veya t¼zel kiŖilerin baŖvuru iŖlemleri UuŖ Operasyon Daire BaŖkanlıĐı’na bağlı olan UuŖ Operasyon M¼d¼rl¼Đ¼ tarafından değerlendirilir ve gerektiğinde diğer birimler ile koordine gerekleŖtirilir. Bu sebeple, iŖletme Ruhsatı talepleri iin ana baŖvuru birimi UuŖ Operasyon M¼d¼rl¼Đ¼’d¼r.

3.2 Koordine Birimleri

İŖletme ruhsatı taleplerinde,

- İŖletilecek hava aralarının sahiplik ve iŖletici iŖlemleri iin UuŖ Operasyon Daire BaŖkanlıĐı b¼nyesindeki Sicil M¼d¼rl¼Đ¼,
- Hava aracının bakımı ve uuŖa elveriŖlilik iŖlemleri ile ilgili UuŖa ElveriŖlilik Daire BaŖkanlıĐı,
- G¼venlikten Sorumlu Y¼netici Personel gereklilikleri iin Havacılık G¼venliĐi Daire BaŖkanlıĐı ile koordine gerekleŖtirilir.

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Başvuru sahipleri söz konusu işlemler için başvuru talep dosyasından ayrı bir üst yazı ile söz konusu birimlere başvuru yapmalıdır. İşletmeler tarafından yazılarak Genel Müdürlüğe gönderilen üst yazıların “Konu” bölümüne Güvenlikten Sorumlu Yetkili Yönetici personel Form 4 başvurusu, işletici değişikliği, sicil işlemleri, uçuşa elverişlilik gibi açıklamalar yazıldığı takdirde evrak biriminden ilgili birime dağıtımını sağlanacaktır.

4. KULLANILACAK FORM VE KONTROL LİSTELERİ

Genel Havacılık İşletme Ruhsatı almak üzere SHGM’ye başvuru yapacak olan gerçek veya tüzel kişiler öncelikle Genel Müdürlüğümüz web sitesinde Formlar- Uçuş Operasyon Daire Başkanlığı-Uçuş Operasyon Müdürlüğü başlığı altında yer alan FR.37 numaralı Genel Havacılık Asıl Ruhsat Kontrol Formu’nu doldurarak formda talep edilen bilgi ve belgeleri içeren Talep Dosyasını Genel Müdürlüğe sunar.

İşletilecek hava aracı tescili ile ilgili işlemler ve gerekli formlar Genel Müdürlüğümüz web sitesinde yer alan “Tescil İşlemleri” bölümünde; uçuşa elverişlilik ile ilgili işlemler ise “Hava Aracı İşlemleri - Uçuşa Elverişlilik İşlemleri” bölümünde yer almaktadır. Ruhsat talep dosyası ile birlikte hava aracı tescil ve uçuşa elverişlilik işlemleri için de gerekli başvurular yapılmalıdır.

Kontrol Formlarında yer alan gereklilikler işletici için bir kılavuz niteliğindedir. Burada yer alan gereklilikler işletici tarafından kontrol edilerek farklı konularda tabi olduğu mevzuatı ya da koordine birimlerine yapması gereken başvuruları tespit edebilir. Örneğin Kontrol Formunda yer alan Güvenlikten Sorumlu Yetkili Yönetici ile ilgili gereklilik bölümünde Havacılık Güvenliği Dairesi Koordine ifadesi yer almaktadır. Bu durumda başvuru sahibi Güvenlik Dairesine yapması gerekli başvuruya, bu konuda uyulması gereken mevzuata ve başvuru kontrol formlarının tamamına Genel Müdürlük internet sitesinden ulaşılabilir.

İşletici yaptığı tüm başvurularda ve her onayda bulunduğu yıl için yayımlanmış Genel Müdürlüğümüz hizmet tarifesinde yer alan hizmet bedelini yatırarak dekontunu başvuru dosyasına eklemelidir. Hizmet tarifesine www.shgm.gov.tr adresinin ana sayfasından ulaşılabilir.

5. İŞLETME RUHSATI BAŞVURU VE İŞLEM AŞAMALARI

Genel Havacılık faaliyetleri izinlendirme süreci Genel Havacılık Yönetmeliği (SHY-6B)’nde yer almaktadır.

SHY-6B Yönetmeliği’nde tanımlanan Genel havacılık faaliyetlerini yapmak üzere Genel Müdürlüğe başvuru yapacak olan gerçek veya tüzel kişiler, yapılması planlanan faaliyete göre Yönetmeliğin Ek-1’inde yer alan bilgi ve belgeleri içeren talep dosyasını hazırlayarak Genel Müdürlüğe sunar.

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Talep dosyası ile birlikte yine planlanan faaliyet tipine uygun olarak Yönetmeliğin Ek-2'sinde yer alan başlıkları içeren İşletme El Kitabı ve Bakım El Kitabı da hazırlanarak Genel

Müdürlüğe sunulur. Söz konusu el kitapları Genel Müdürlüğümüzce bir onay gerektirmez ancak incelenerek uygunluğu değerlendirilir. El kitaplarında yer alan prosedürler, ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olarak işletmenin faaliyet tanımlarını içerecek şekilde olmalıdır.

5.1 Ruhsat Dosyası Değerlendirme Aşaması

Talep dosyası ve Ek'leri, Uçuş Operasyon Müdürlüğü – Ruhsatlandırma, Kiralama ve Mali İşler Koordinatörlüğü ile bakım ve uçuşa elverişlilik birimi tarafından incelenir. Varsa tespit edilen eksiklikler talep sahibine bildirilir. Dosya içeriğinde eksik bir husus kalmadığında talep sahibine bir denetleme gerçekleştirilir. Denetlemede tespit edilen eksik hususlar da talep sahibi tarafından giderildiğinde ;

- İşletilecek hava aracının Türk Sivil Hava Aracı Sicili'ne kaydı için gerekli tüm evraklar tamamlanmış,
- İşletilecek hava aracı tipine uygun pilot ve diğer personeli temin etmiş,
- Faaliyetin konusuna ve hava aracı tipine uygun olarak Bakım ve Uçuşa Elverişlilik gereklilikleri sağlanmış,
- İşletme El Kitabı ve Bakım El Kitabı incelenerek değerlendirilmiş,
- Güvenlikten Sorumlu Yönetici Personel gereklilikleri sağlanmış olmalı ve ilgili birimler tarafından uygunluk verilmiş olmalıdır.

5.2.Onay Aşaması

Ruhsat talebi ile ilgili tüm hazırlıklar tamamlandığında dosya inceleme komisyonuna arz edilir. Komisyon tarafından talebin uygun görülmesi halinde işletme ruhsatı ve işletme şartları Genel Müdür tarafından onaylanır. İşletme ruhsatı ve işletme şartları Genel Müdürlük yazısı Ek'inde işletmeye ve DHMİ Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

İşletme ruhsatı ile eş zamanlı olarak tescil sertifikası ve diğer belgeler de işletmeye yazı Ek'inde gönderilir.

6. SINIFLANDIRMALAR VE TEMEL GEREKLİLİKLER

İşletmeci planlanan operasyon tipine ve hacmine göre temel gereklilikleri belirlerken SHY-6B Yönetmeliği hükümlerini dikkate almalıdır. SHY-6B Yönetmeliği ile genel havacılık faaliyetleri için belirlenen temel gereklilikler aşağıda yer almaktadır.

T.C.
ULAŖTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŖME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel M¼d¼rl¼Đ¼

Tablo 1: SHY-6B’de Genel Havacılık Faaliyetleri Temel Gereklilikleri

M¼lkiyet veya kiralık olmak üzere en az 1 adet hava aracının
T¼rk Sivil Hava Aracı Sicili'ne kayıtlı olması.

İŖletilecek hava aracı tipinde ge¼erli lisansa sahip pilot bulundurulması.

Faaliyet kapsamına ve hava aracı tipine g¼re bakım gerekliliklerinin
sağlanması.

Genel havacılık faaliyetleri yapmak üzere SHGM’ye baŖvuruda bulunacak ger¼ek kiŖilerin T¼rk vatandaŖı olması, t¼zel kiŖilerin hisselerinin çoğunluğunun T¼rk vatandaŖı olan bir ortakta bulunması zorunludur. Çoğunluğu yabancı ortak olan bir iŖletmeciden ortaklık yapısını mevzuata uygun hale getirmesi istenir, getiremediği takdirde baŖvurusu uygun değerlendirilmez.

6.1 Ruhsat Kapsamının DeėiŖtirilmesi

Genel havacılık iŖletmeciliėi ruhsatı aldıktan sonra hava taksi iŖletmeciliėi yapmak üzere Genel M¼d¼rl¼ėe baŖvuruda bulunulması halinde SHY-6A Y¼netmeliėi’nin hava taksi iŖletmeleri i¼in belirlenen ruhsatlandırma s¼reci iŖletilir.

Hava taksi iŖletme ruhsatı sahibi iŖletmelerin ruhsat kapsamını Genel Havacılık İŖletme Ruhsatına d¼n¼Ŗt¼rme talepleri i¼in ise Genel Havacılık Y¼netmeliėi (SHY-6B)’de yer alan gerekliliklerin karŖılanması beklenir ve bu Y¼netmelikte yer alan iŖletme ruhsatı s¼reci iŖletilir.

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

7. İNCELEME DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Genel havacılık işletme izni talepleri, aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak değerlendirilir;

- Yönetmelikte ve üyesi bulunduğumuz uluslararası kuruluşlar tarafından belirlenen ve Genel Müdürlük tarafından yayımlanmış olan dokümanlarda belirtilen idari, mali ve teknik nitelikler ile bilgi ve belgelerin yeterliliği,
- Talep edilen işletmenin ülkenin ulaştırma, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarına yapacağı katkı derecesi,
- Bünyesinde görev yapan uçuş ve teknik personel sayısı, eğitimi ve temin durumu,
- Uçakların temin durumu.

Komisyon, işletme iznini kısmen kabul edebilir, belirli şartlara bağlayabilir veya reddedebilir. Talebin reddedilmesi halinde karar, başvuru sahibine yazı ile bildirilir.

8. GENEL MÜDÜRLÜĞE SUNULACAK DOKÜMANLAR

Genel havacılık işletmeciliği yapacak gerçek veya tüzel kişilerin, ruhsat talep dosyası ile birlikte işletmenin faaliyet kapsamına uygun prosedürlerini içeren İşletme El Kitabı ve Bakım El Kitabı'nı Genel Müdürlüğe sunması gerekmektedir. Bu dokümanlar Genel Müdürlük personeli tarafından incelenir ve değerlendirilir. Herhangi bir onay gerektirmeyen ancak işletme, faaliyetlerini El Kitaplarını yer alan prosedürlere uygun olarak sürdürmelidir.

İşletici, filosunda bulunan hava araçlarının MEL'ini onay için Genel Müdürlüğe sunmalıdır.

9. İŞLETME RUHSATI İLE İLGİLİ SIK SORULAN SORULAR

Bu bölümde işletme ruhsatı sürecinde işletmelerin bilmesi gereken ve işletmeler tarafından sıkça sorulan sorular üzerinde durulacaktır.

9.1 Genel Havacılık İşletme Ruhsatı devredilebilir mi?

2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'na göre işletme ruhsatı devredilememektedir (2920: Md.22). İşletme ruhsatının devredilememesi hususu şu şekilde açıklanmaktadır. SHGM bir işletmeyi yetkilendirmek üzere işletme ruhsatı verirken, bu operatörün tüm personeli, kurumsal yapısını dikkate almakta yani işletmeyi bir bütün olarak değerlendirmekte ve işletme ruhsatı ile, o işletmenin teknik, operasyonel, organizasyon ve mali konulardaki yeterliliğini belgelendirmektedir. Bu sebeple yasal mevzuatta yer alan bir gerekliliğin yitirilmesi örneğin işletmenin uçuş işletmeden sorumlu yönetici personelinin bulunmaması öncelikle bu açığın kapatılması için süre verilmesi ve yerine getirilememesi halinde ruhsat üzerinde idari işlem tesis edilmesini gerektirir.

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

Bu halde işletme sadece işletme ruhsatını devredemez. Ancak, işletmenin tüm aktif ve pasifleriyle (personel, hava araçları, tüm borç ve alacakları dahil) devredilmesi mümkün olabilmektedir. Bu durumda işletme ruhsatı, kurumsal yapının bütünü olarak düşünülmelidir.

9.2 Genel havacılık ruhsatı ile hangi faaliyetler gerçekleştirilebilir ?

Ticari hava taşımacılığı kapsamında olmayan yolcu ve yük taşımacılığı ile ücret karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın yapılacak hava işi ve eğitim faaliyetleri genel havacılık kapsamında yapılabilmektedir.

Genel havacılık ruhsatı kapsamında yapılabilecek hava işi faaliyetleri SHY-6B Yönetmeliği'nin "Hava İşleri" başlıklı 5 inci maddesinde yer almaktadır.

Ayrıca işleticiler, filosunda bulunan hava araçları ile kendilerine en az %10 hissedar olan veya kendilerinin hissedarı olduğu diğer şirketler için bu Yönetmelik kapsamında bulunan uçuş faaliyetlerini gerçekleştirebilirler.

10. SONUÇ

Bu rehber doküman işletmelerin, SHGM' nin kurumsal yapısını ve işleyişini tanıyabilmesi ve karmaşık olduğu düşünülen işletme ruhsatı süreci ile ilgili bilgi sahibi olması amacıyla hazırlanmıştır.

Rehber dokümanda açıklanan ve yasal mevzuat referansı verilmemiş hususların resmi nitelik taşımadığı dolayısıyla SHGM' nin yasal mevzuat referansı verilmemiş konuları uygulama zorunluğu olmadığı bilinmelidir.